

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 69.907/1/V
van 30 juli 2021

avis 69.907/1/V
du 30 juillet 2021

over

sur

een ontwerp van ministerieel
besluit 'betreffende de
organisatie van een
bekwaamheidsproef met het
oog op de erkenning als
diamantdeskundige'

un projet d'arrêté ministériel
'relatif à l'organisation d'une
épreuve d'aptitude en vue de la
reconnaissance en tant
qu'expert en diamants'

Op 13 juli 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 27 augustus 2021,^(*) een advies te verstrekken over een ontwerp van ministerieel besluit ‘betreffende de organisatie van een bekwaamheidsproef met het oog op de erkenning als diamantdeskundige’.

Het ontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 27 juli 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPs en Bert THYS, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Bert THYS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 juli 2021.

*

Le 13 juillet 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Économie à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogé de plein droit jusqu'au 27 août 2021 ^(**), sur un projet d'arrêté ministériel ‘relatif à l'organisation d'une épreuve d'aptitude en vue de la reconnaissance en tant qu'expert en diamants’.

Le projet a été examiné par la première chambre des vacations le 27 juillet 2021. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Chantal BAMPs et Bert THYS, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Arne CARTON, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Bert THYS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 30 juillet 2021.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

^(**) Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, *in fine*, des lois ‘sur le Conseil d'État’, coordonnées le 12 janvier 1973 qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juillet au 31 juillet ou lorsqu'il expire entre le 15 juillet et le 15 août.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit strekt ertoe de nadere regels vast te stellen met betrekking tot de organisatie van de bekwaamheidsproef, bedoeld in artikel 13, § 2, 1°, van het koninklijk besluit van 20 november 2019 ‘houdende maatregelen betreffende het toezicht op (...) de diamantsector’, met het oog op het verkrijgen van een erkenning als deskundige.

Het ontwerp is de aangepaste versie van het ontwerp van ministerieel besluit waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, op 1 april 2021 advies 68.964/1 heeft uitgebracht.¹ In dat advies werd onder meer opgemerkt dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit over het ontwerp nog moest worden ingewonnen.

In het thans om advies voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit zijn, in vergelijking met het ontwerp dat het voorwerp heeft uitgemaakt van advies 68.964/1, een aantal vormelijke en inhoudelijke wijzigingen aangebracht, onder meer in het licht van het voormelde advies van de Raad van State en het latere advies 86/2021 van 14 juni 2021 van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

2.2. In het aangepaste ontwerp zijn onder meer de taken van het secretariaat van de examencommissie nader omschreven (artikel 2), worden de in het eindverslag op te nemen gegevens vermeld (artikel 18), wordt het secretariaat van de examencommissie verantwoordelijk gesteld voor de verwerking van de gegevens waarop het ontworpen besluit betrekking heeft (artikel 21) en is voorzien in een regeling inzake de bewaartermijn van persoonsgegevens en andere gegevens (artikel 22).

3. Wat de rechtsgrond van het ontwerp betreft, kan worden verwezen naar hetgeen daarover in advies 68.964/1 werd opgemerkt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKING

4. Een aantal wijzigingen die in het thans voorliggende ontwerp van ministerieel besluit zijn aangebracht aan de eerder aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, voorgelegde

¹ Adv.RvS 68.964/1 van 1 april 2021 over een ontwerp van besluit van de Minister van Economie ‘betreffende de organisatie van een bekwaamheidsproef met het oog op de erkenning als diamantdeskundige’.

versie ervan, zijn het gevolg van advies 68.964/1. Wat die wijzigingen betreft, heeft de Raad van State zijn adviesbevoegdheid uitgeput en verwijst hij naar het voormelde advies.

In de mate dat het thans voorliggende ontwerp van ministerieel besluit nieuwe bepalingen bevat die niet het gevolg zijn van opmerkingen die de afdeling Wetgeving al heeft gemaakt naar aanleiding van het onderzoek dat heeft geleid tot advies 68.964/1, geeft het aanleiding tot de hierna volgende opmerkingen.

ARTIKELSGEWIJZE OPMERKINGEN

Artikel 20

5. In de Nederlandse tekst van artikel 20, tweede lid, van het ontwerp dient het woord “willen” te worden vervangen door het woord “wil”.

Artikelen 21 en 22

6. Artikel 15 van het rechtsgrondbiedende koninklijk besluit van 20 november 2019 bepaalt:

“De FOD Economie is verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens waarop dit besluit betrekking heeft. De FOD Economie bepaalt de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt alsook de gebruikte middelen en de verwerkingseigenschappen.”

Artikel 16 van hetzelfde koninklijk besluit bepaalt:

“De Dienst van de FOD Economie zal de persoonsgegevens niet langer bewaren dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor de gegevens worden verzameld.

Alle gegevens die de Dienst van de FOD Economie verzamel[t] met betrekking tot de aangifte van de in het vrije verkeer gebrachte of uit te voeren diamant(en) en/of synthetische diamant(en), worden gedurende vijf jaar bewaard. Buiten deze perioden worden de persoonlijke gegevens verwijderd of geanonimiseerd.”

De artikelen 21 en 22 van het ontwerp voorzien, zonder dat daartoe een rechtsgrond voorhanden is, in een afwijkende regeling. Op grond van deze artikelen wordt het secretariaat van de examencommissie, dat wordt waargenomen door het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, deels (samen met de FOD Economie) verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens waarop het ontwerp betrekking heeft en is het secretariaat van de examencommissie verantwoordelijk voor het bewaren van deze gegevens.

Die regeling is onverenigbaar met de zo-even aangehaalde artikelen 15 en 16 van het koninklijk besluit van 20 november 2019.

Daarover bevraagd, verklaarde de gemachtigde:

“Bij nader inzien lijkt ons uw opmerking terecht: Er bestaat inderdaad geen rechtsgrond voor een afwijkende regeling hieromtrent. Bijgevolg gaan wij akkoord met uw suggestie om te verwijzen naar de ‘FOD Economie’ zoals vermeld in het koninklijk besluit van 20 november 2019 ‘houdende maatregelen betreffende het toezicht op in de diamantsector’. De ‘FOD Economie’ blijft inderdaad verwerkingsverantwoordelijke. Er zijn geen bezwaren om in de artikelen 21 en 22 de woorden ‘(het) secretariaat van de examencommissie’ te vervangen door ‘FOD Economie’.”

De verwijzingen naar “het secretariaat van de examencommissie” in de artikelen 21 en 22 van het ontwerp zouden aldus moeten worden vervangen door verwijzingen naar “de FOD Economie”.

Artikel 21 van het ontwerp wordt dan evenwel louter een herhaling van hetgeen reeds is bepaald in artikel 15 van het koninklijk besluit van 20 november 2019 en wordt daarom beter weggelaten.²

Om de oorsprong van de ontworpen regeling tot uitdrukking te brengen, wordt artikel 22, eerste lid, van het ontwerp het best als volgt geschreven:

“Overeenkomstig artikel 16 van het koninklijk besluit van 20 november 2019 ... zal de FOD Economie de persoonsgegevens ...”

*

² *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling 80, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2.1. Le projet d'arrêté ministériel soumis pour avis a pour objet de fixer les modalités relatives à l'organisation de l'épreuve d'aptitude, visée à l'article 13, § 2, 1°, de l'arrêté royal du 20 novembre 2019 'portant des mesures relatives à la surveillance du secteur du diamant', en vue de l'obtention d'une reconnaissance en tant qu'expert.

Le projet constitue la version adaptée du projet d'arrêté ministériel sur lequel le Conseil d'État, section de législation, a donné, le 1er avril 2021, l'avis 68.964/1¹. Celui-ci avait notamment observé que l'avis de l'Autorité de protection des données devait encore être recueilli en ce qui concerne le projet.

Par rapport au projet qui a fait l'objet de l'avis 68.964/1, un certain nombre de modifications de forme et de fond ont été apportées au projet d'arrêté ministériel actuellement soumis pour avis, notamment à la lumière de l'avis précité du Conseil d'État et de l'avis ultérieur 86/2021 de l'Autorité de protection des données du 14 juin 2021.

2.2. Le projet adapté précise notamment les tâches du secrétariat de la commission d'examen (article 2), mentionne les éléments que doit contenir le rapport final (article 18), attribue au secrétariat de la commission d'examen la responsabilité du traitement des données auxquelles se rapporte l'arrêté en projet (article 21) et règle le délai de conservation des données à caractère personnel et d'autres données (article 22).

3. En ce qui concerne le fondement juridique du projet, on peut se reporter aux observations formulées à ce sujet dans l'avis 68.964/1.

EXAMEN DU TEXTE

OBSERVATION GÉNÉRALE

4. Un certain nombre de modifications que le projet d'arrêté ministériel à l'examen apporte à la version soumise précédemment au Conseil d'État, section de législation, font suite à l'avis 68.964/1. En ce qui concerne ces modifications, le Conseil d'État a épuisé sa compétence d'avis et renvoie à l'avis précité.

Dans la mesure où il contient de nouvelles dispositions qui ne résultent pas d'observations que la section de législation a déjà formulées lors de l'examen du projet qui a fait

¹ Avis C.E. 68.964/1 du 1er avril 2021 sur un projet d'arrêté du Ministre de l'Économie 'relatif à l'organisation d'une épreuve d'aptitude en vue de la reconnaissance en tant qu'expert en diamants'.

l'objet de l'avis 68.964/1, le projet d'arrêté ministériel à l'examen donne lieu aux observations suivantes.

OBSERVATIONS RELATIVES AUX ARTICLES

Article 20

5. Dans le texte néerlandais de l'article 20, alinéa 2, du projet, on remplacera le mot « willen » par le mot « wil ».

Articles 21 et 22

6. L'article 15 de l'arrêté royal du 20 novembre 2019, qui procure le fondement juridique, dispose :

« Le SPF Économie est responsable du traitement des données visées par le présent arrêté. Le SPF Économie détermine les finalités du traitement des données personnelles ainsi que les moyens utilisés et les caractéristiques du traitement ».

Selon l'article 16 du même arrêté royal :

« Le Service du SPF Économie ne conservera pas des données personnelles plus longtemps que nécessaire à la réalisation des finalités pour lesquelles elles sont collectées.

Toutes les données collectées par le Service du SPF Économie concernant la déclaration de mise en libre pratique ou de diamant(s) à export[er] et/ou diamant(s) synthétique(s) sont conservées pendant une période de cinq ans. En dehors de ces périodes, des données personnelles seront effacées ou rendues anonymes ».

Les articles 21 et 22 du projet prévoient un régime dérogatoire, sans qu'il existe un fondement juridique à cet effet. En vertu de ces articles, le secrétariat de la commission d'examen, qui est assuré par le secrétariat du Conseil central de l'Économie, est partiellement responsable (conjointement avec le SPF Économie) du traitement des données auxquelles se rapporte le projet et le secrétariat de la commission d'examen est responsable de la conservation de ces données.

Ce régime est incompatible avec les articles 15 et 16, précités, de l'arrêté royal du 20 novembre 2019.

Interrogé à ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Bij nader inzien lijkt ons uw opmerking terecht: Er bestaat inderdaad geen rechtsgrond voor een afwijkende regeling hieromtrent. Bijgevolg gaan wij akkoord met uw suggestie om te verwijzen naar de 'FOD Economie' zoals vermeld in het koninklijk besluit van 20 november 2019 'houdende maatregelen betreffende het toezicht op in de diamantsector'. De 'FOD Economie' blijft inderdaad verwerkingsverantwoordelijke. Er zijn geen bezwaren om in de artikelen 21 en 22 de woorden '(het) secretariaat van de examencommissie' te vervangen door 'FOD Economie' ».

Les références que les articles 21 et 22 du projet font au « secrétariat de la commission d'examen » devraient dès lors être remplacées par des références au « SPF Économie ».

Or, dans ce cas, l'article 21 du projet ne fait que répéter ce que dispose déjà l'article 15 de l'arrêté royal du 20 novembre 2019 et il est préférable, dès lors, de l'omettre ².

Pour indiquer l'origine du dispositif en projet, mieux vaudrait rédiger l'article 22, alinéa 1er, du projet, comme suit :

« Conformément à l'article 16 de l'arrêté royal du 20 novembre 2019 ..., le SPF Économie ne conservera pas des données personnelles ... ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

² *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation 80, à consulter sur le site internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).